

Asia: VN/558/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Lakiesityksen luvut 2-12

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 2 *Nykytila ja sen arviointi:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 3 *Tavoitteet:*

Auran kunta kannattaa työvoima- ja yrityspalveluiden tuottamisessa kuntapohjaiseen malliin siirtymistä. Hallinto- ja rekisteriviranomaisen roolin uudistaminen joustavaksi palvelumalliksi mahdollistaa kuntien elinvoiman vahvistamisen sekä lakiesityksen mukaisen työllisyystavoitteen kasvun toteutumisen. Uuden lainsäädännön tulee mahdollistaa paikallisten vahvuuksien ja toisaalta myös kehittämiskohteiden huomioiminen.

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 4.1 *Keskeiset ehdotukset:*

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 4.2 *Pääasialliset vaikutukset:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 5 *Muut toteuttamisvaihtoehdot:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 8 *Lakia alemman asteinen sääntely:*

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 10 *Toimeenpano ja seuranta*:

-

Huomionne hallituksen esityksen luvusta 12 *Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys*:

-

Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä

Luku 1 sisältää lain yleiset säännökset.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 2 säädettäisiin järjestämisvastuusta.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **edut ja hyödyt järjestämisvastuun siirtämisessä kunnille**
- **mahdolliset riskit järjestämisvastuun siirtämisessä kunnille**
- **työvoiman määrää ja työllisyysaluetta koskeva sääntely (huom: poikkeus työvoimapohjan kriteeriin voimaantulolaissa)**
- **palvelujen tarjoamista koskeva sääntelyesitys**

Järjestämisvastuu työvoima- ja yrityspalveluista tulee olla jokaisella kunnalla. Lainsäädännön tulee mahdollistaa yhteistoiminta-alueiden muodostaminen sopimusperusteisesti alueittain ilman keinotekoisia 20 000 työllisen vaatimusta. Sopimusperusteinen yhteistyö palveluiden järjestämisessä mahdollistaisi luontaisten työssäkäyntialueiden ja pendelöintisuuntien aidon huomioimisen. Lakiesitykseen sisältyvä yhteistoiminta-alueen 20 000 työllisen vaatimus asettaa alueet, kunnat ja palveluiden käyttäjät eriarvoiseen asemaan eikä yhdenvertaisuus esitettyssä mallissa toteudu.

Järjestämisvastuun asettamista jokaiselle kunnalle sekä 20 000 työllisen vaatimuksesta luopumista voidaan perustella myös perustuslaissa turvatulla kunnallisella itsehallinnolla. Yksittäisten kuntien tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa palveluiden järjestämiseen ei toteudu, mikäli järjestämisvastuu annetaan kuntapohjaiselle työvoimahallinnon tasolle. Uusia pakollisia hallinnon tasoja ei työvoimapalveluiden tuottamiseksi tarvita. Kunnille on annettava mahdollisuus muodostaa alueet ja yhteistoiminnan sisältö alueellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla paikallistuntemusta hyödyntäen.

Luvussa 3 säädettäisiin ohjauksesta ja valvonnasta.

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **valtakunnalliset tavoitteet**
- **työllisyyden edistämisen valtakunnallinen neuvottelukunta ja sen tehtävät**
- **alueelliset työllisyyden edistämisen yhteistyö- ja seurantakeskustelut**

-

Luvussa 4 säädettäisiin työnhakijan palveluprosessista.

Säännökset vastaavat 2. toukokuuta voimaan tulleen uuden asiakaspalvelumallin (niin sanottu pohjoismainen työvoimapalvelumalli) säännöksiä.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 5 säädettäisiin työnvälityksestä ja työnhakuvelvollisuudesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 6 säädetään tieto- ja neuvontapalveluista, asiantuntija-arvioinneista, ammatinvalinnan- ja uraohjauksesta sekä valmennuksesta ja kokeilusta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 7 säädettäisiin työvoimakoulutuksesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 8 säädettäisiin muutosturvakoulutuksesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 9 säädettäisiin työttömyysetuudella tuetusta työnhakijan omaehtoisesta opiskelusta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 10 säädettäisiin työnantajalle myönnettävistä tuista (palkkatuki, 55-vuotta täyttäneiden työllistämistuki, työolosuhteiden järjestelytuki).

Näkemyksenne:

-

Luvussa 11 säädettäisiin henkilöasiakkaalle myönnettävistä tuista ja korvauksista (starttiraha, työhön tai palveluun hakeutumisesta aiheutuvien kustannusten korvaus, palveluun osallistumisesta aiheutuvien kustannusten korvaus).

Näkemyksenne:

-

Luvussa 12 säädettäisiin työllistämisvelvoitteesta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 13 säädettäisiin asiakastietojen käsittelystä ja valtakunnallisesta tietojärjestelmäpalvelusta.

Näkemyksenne:

Uudistus tulee toteuttaa asiakasnäkökulma keskiössä. Työnhakijan ja työnantajan palvelut tulee järjestää laadukkaasti ja tehokkaasti. Joustava, laaja-alainen yhteistyö on suunnitteilla olevalle uudistukselle mahdollisuus. Uudistuksen teknisessä toteutuksessa tiedonkulun toimivuuden varmistamiseen monialaisissa palveluissa tulee kiinnittää erityistä huomiota. Tiedonkulun järjestelmien tulee palvella tarkoitusta, ei hankaloittaa asioiden etenemistä. Roolit ja vastuut esimerkiksi asiakasrekisterien käytössä ja ylläpitämisessä tulee olla lainsäädännössä selkeästi määritellyt.

Luvussa 14 säädettäisiin palvelualustasta.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 15 säädettäisiin tukien ja korvausten maksamisesta ja takaisinperinnästä.

Näkemyksenne:

-

Luku 16 käsittää erinäisiä säännöksiä.

Näkemyksenne:

-

Luvussa 17 säädettäisiin muutoksenhausta.

Näkemyksenne:

-

Muut esitykseen sisältyvät lakiehdotukset

Laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta annetun lain muuttamisesta ja laki elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten kehittämistä ja hallintokeskuksesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä, ovatko ehdotetut muutokset ELY-keskusten sekä KEHA-keskuksen tehtäviin riittävän selkeät ja eri toimijoiden yhteistyötä edistävät?

-

Laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain 23 §:n muuttamisesta

-

Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- **kuntien vastuulle siirtyvien tehtävien rahoitus, ovatko ehdotetut uudet valtionosuuden määräytymiskelijät toimivia rahoituksen kohdentamisessa?**
- **kolmen vuoden siirtymäaika laskennalliseen rahoitukseen (voimaantulosäännös)**
- **kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisen korvaus**

Järjestämisvastuuta ja rahoitusvastuuta ei tule eriyttää. Kannatettavaa esityksessä on rahoituksen kytkeminen valtionosuusmekanismeihin. Valtionosuuskriteerien määräytymisen osalta laajan työttömyyden painoarvoa tulee nostaa lakiesityksen 30 prosentista ainakin 50 prosenttiin. Rahoituksen oikeasuhtaisuus tehtävien laajuuteen nähden sekä rahoituksen sopeutuminen suhdannevaihteluihin tulee varmistaa. Kuntiin kohdistuvien talousvaikutusten porrastamiseksi on tarpeen pidentää siirtymäkautta kahdesta esimerkiksi viiteen vuoteen. Lakiesityksen mukainen siirtymäkausi on liian lyhyt.

Rahoitukseen liittyen palkkatuen maksamisen evääminen kunnilta itseltään aiheuttaisi negatiiviset vaikutukset sekä kunnille että työttömille työnhakijoille. Kuntien rooli palkkatuetun työn tarjoajana on erittäin merkittävä ja mahdollistaa työntekijän joustavan siirtymisen avoimille työmarkkinoille työvoimaksi. Tämän mahdollisuuden hyödyntämistä ei tule uudella lainsäädännöllä estää.

Muutuskustannusten korvaaminen kunnille järjestelmän rakentamiseen tulee varmistaa todellisten kustannusten mukaisina. Muutosjohtaminen ei ole vain rakenteiden luomista ja teknisten edellytysten tarjoamista vaan niin siirtyvän henkilöstön kuin vastaanottavan organisaation tukemista

ja valmentamista uuteen. Myös hyvinvointialueille 1.1.2023 siirtyvän kuntouttavan työtoiminnan yhdyspinta kuntien tuleviin työllisyyspalveluihin tulee varmistaa.

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta (pois lukien 14 luku)

Erityisesti toivotaan näkemyksiä työttömyysturvaprosessiin ja sitä koskevaan toimivaltaan liittyen.

-

Laki työttömyysturvalain muuttamisesta 14 luku;

Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta;

Laki työttömyyskassalain muuttamisesta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- kunnan työttömyysetuusmenoon kohdistuvan rahoitusvastuun porrastusmalli
- eräiden kotoutumisesta annetussa laissa tarkoitettujen henkilöiden kohdalla sovellettavaksi ehdotettu poikkeus kunnan rahoitusvastuuseen työmarkkinatuesta
- ehdotus kunnan rahoitusosuuden perintää koskevan tehtävän hoitamisesta Kelassa myös peruspäivärahan ja ansiopäivärahan perusosan osalta
- edellä ehdotettujen muutosten vaikutus Kelan, työttömyyskassojen ja Työllisyysrahaston työmäärään mukaan lukien tietojärjestelmämuutokset ja näistä aiheutuvat kustannukset

-

Laki ulkomaalaislain muuttamisesta

-

Laki luonnontuotteita keräävien ulkomaalaisten oikeudellisesta asemasta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

-

Laki valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021 – 2028 annetun lain muuttamisesta

-

Laki palkkaturvalain muuttamisesta;

Laki merimiesten palkkaturvalain muuttamisesta

-

Laki Työkanava Oy –nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

-

Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta

-

Laki vuorotteluvapaalain muuttamisesta

-

Laki sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetun lain 6 ja 11 §:n muuttamisesta

-

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain muuttamisesta;

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki työsopimuslain muuttamisesta;

Laki merityösopimuslain muuttamisesta

-

Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 3 a ja 37 a §:n muuttamisesta;

Laki valtion virkamieslain 5 a ja 9 c §:n muuttamisesta

-

Laki yhteistoimintalain muuttamisesta;

Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain 8 ja 9 §:n muuttamisesta;

Laki yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain 24 ja 25 §:n muuttamisesta

-

Laki toimeentulotuesta annetun lain muuttamisesta;

Laki eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain 14 §:n muuttamisesta;

Laki kansaneläkelain 35 §:n muuttamisesta;

Laki sairausvakuutuslain 8 luvun 9 §:n muuttamisesta;

Laki sotilasavustuslain 11 §:n muuttamisesta;

Laki opintotukilain 6 §:n muuttamisesta

-

Laki sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

-

Laki tuloverolain muuttamisesta;

Laki maatilatalouden tuloverolain 10 f §:n muuttamisesta;

Laki elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 56 §:n muuttamisesta

-

Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annetun lain 2 ja 3 §:n muuttamisesta

-

Laki rikoslain 47 luvun 6 §:n muuttamisesta;

Laki rikosrekisterilain 4 a §:n muuttamisesta;

Laki rikosrekisterilain 4 a §:n väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

-

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä seuraavista:

- yhteistoimintasopimusten solmimiselle esitetty aikataulu
- henkilöstösiirrot ja henkilöstön asemaan liittyvät menettelytavat
- sitovien sopimusten ja vastuiden siirtyminen

-

Laki työllistymistä edistävästä monialaisen tuen yhteistoiminnasta

Erityisesti toivotaan näkemyksiä asiakaskriteerin muutoksesta ja nuorten työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteispalvelua koskevasta sääntelystä.

-

Muut huomionne esityksestä

Kommentoitavaa:

-

Källi Terhi
Auran kunta